



Destaca el gran mosaic del presbiteri, la capella de la Mare de Déu de Canòlich i el baptisteri

Rupnik a Sant Julià de Lòria

P-J YNARAJA

Del P. Marko Ivan Rupnik, en coneixia per reproduccions part de la seva obra, especialment la decoració de l'església Redemptoris Mater, a la Ciutat del Vaticà. Nascut a Eslovènia (el 28 de novembre del 1954), és jesuïta, teòleg i escriptor. Quant a artista, s'ha fet famós com a mosaïsta. Ordenat sacerdot el 1985, en els seus inicis va treballar amb joves.

La decoració de Sant Julià de Lòria, a Andorra, més aviat l'embelliment religiós del que inclouen les parets nues, segons em va explicar el rector, Pepe Chisvert, va ser projecte exclusiu de l'artista-artesà, que va treballar amb entusiasme, ajudat per un equip que en poc temps va completar l'obra.

El que més crida l'atenció i impressiona són els mosaics. Figuratius en la majoria dels casos, pura decoració en d'altres, ben pocs. No pretenen ser un simple guarniment, sinó l'enllaç de la creació actual amb el que és antic, conservat encertadament. Exemples adients són els espais que envolten la imatge romànica de Santa Maria de Canòlich, patrona de la parròquia, o el conjunt al voltant d'una antiga imatge de Crist Crucificat, als peus del qual hi ha afegit la típica calavera que tant apareix en la tradició oriental.

Acostumats com estem a mosaics de l'escola vaticana o de la de Ravenna, que quan passem el dit sobre la superfície amb prou feines ens adonem de la junta de les tesselles, atès que la superfície és fina i plana, hem d'oblidar aquí aquesta experiència. Serà bo recordar el genial Antoni Gaudí, arquitecte de la basílica de la Sagrada Família i altres edificacions notables. En molts casos



guarnia els espais, plans o curvilinis, amb creacions aconseguïdes a base de fragments irregulars de mosaics dels que es fan servir, generalment, per recobrir frisos i parets domèstiques, coneguts també com a rajoles. Això no obstant, ningú no dubta a atribuir-los l'honor de mosaics, qualificant-los amb el nom de trencadís.

L'obra del P. Marko està constituïda per fragments coberts de fipa d'or, còdols blancs arrodonits com els que trobem a la platja, pedres rústiques arrencades agressivament de la mateixa pedrera i incrustades fixament en el mur mateix, juntament amb delicades tesselles petites, en espais minimalistes, de la més pura composició tradicional.

Les imatges

M'adono que la concepció del conjunt de l'interior de la parròquia és idèntica a la que dirigia les tan celebrades esglésies teològiques. (Fisac n'és un bon exemple).

Evidentment l'espai principal, la il·luminació i l'emplaçament preferent li corresponen a l'altar, al qual

El que més crida l'atenció i impressiona són els mosaics. Figuratius en la majoria dels casos, pura decoració en d'altres



Panoràmica del gran mosaic del presbiteri.

l'envolta la decoració de l'antic absis, que hi centralitza l'atenció, tot proclamant la fe que mou l'artista i ha d'impulsar també el fidel que la contempla.

En el centre de la decoració hi ha la figura tradicional del Pantocràtor, que si, generalment, estava encui-

rassat pels Tetramorfs, els quatre evangelistes, en aquest cas són santa Maria i sant Joan Baptista, sant Pere i sant Pau, figures les dues últimes representatives d'Orient i Occident, d'una única Església. Se li afegeixen sant Germà i sant Julià, patrons del municipi.

M'explicava el rector que al P. Marko li va il·lusionar que a Andorra es venerés sant Germà, sant que li havia tocat estudiar, per encàrrec del papa Joan Pau II, quan va dissenyar l'església Redemptoris Mater, ja que havia estat aquest sant el primer estudiós de l'ordenació dels espais litúrgics.

A la banda dreta, situats al presbiteri, hi figura la boca immensa d'una serp. En el seu interior Jesucrist allarga les mans i treu Adam i Eva de la gola que els captura. Sorpren i satisfà l'original creació de l'autor, quan recordem la icona bizantina de la davallada del Senyor als inferns. Si és nova la plasmació de l'entorn, l'actitud dels braços i mans dels tres protagonistes és totalment tradicional en la iconografia oriental.

Quelcom semblant passa amb la imatge de l'esquerra: el naixement de Jesús a Betlem. L'Infant està fixat, com la mortalla d'un difunt, està destinat a morir, cal no oblidar-ho i per ressaltar-ho encara més, està a dins d'un tosc taüt, no en un pessebre. Aquest petit detall li recordarà al lector la característica que assenyala abans: la composició, a més d'es-

En el centre de la decoració hi ha la tradicional figura del Pantocràtor, i se li afegeixen sant Germà i sant Julià, patrons del municipi



Capella de la Mare de Déu de Canòlich.



Pel que fa a la imatge de bronze de Crist, no sabem ben bé si el gest dominant expressa el misteri de la crucifixió o el de la resurrecció

Imatge de bronze de Crist.

tètica, és pregonament teològica.

L'altar és un perfecte quadrilàter regular. Expressió del que és absolut i perfecte, envoltat tot ell, com el mateix ciri pasqual, d'un anell, expressió matrimonial de la unió de Crist amb la seva esposa l'Església. L'ambó és clarament un espai específic, no un simple faristol. S'entra al lloc per la dreta i es deixen enrere les realitats del món. Es proclama la Paraula, presència de Déu que alimenta l'esperit, i s'abandona acostant-se a l'altar, a la situació transcendent.

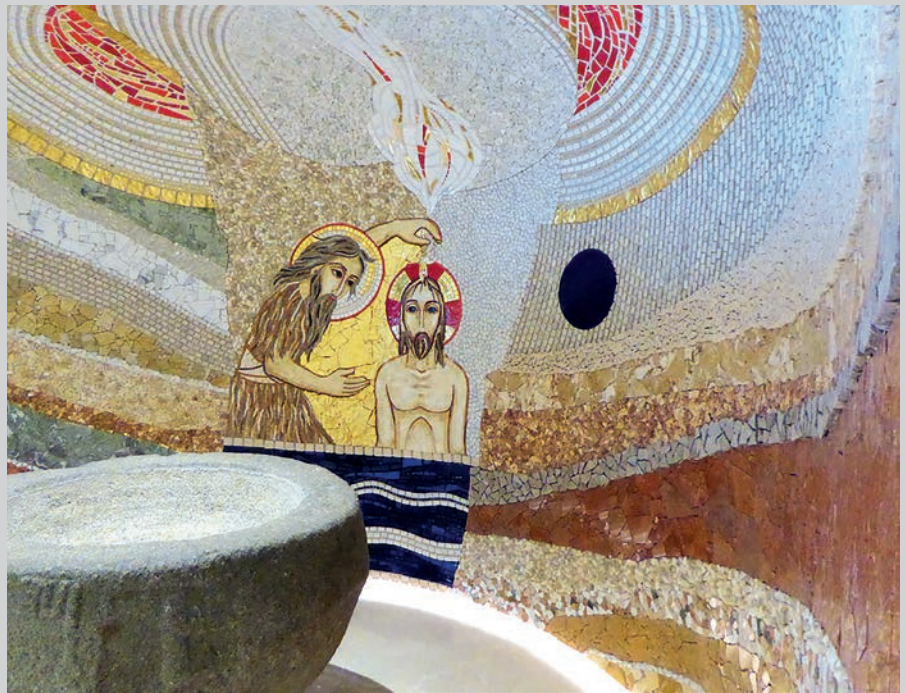
Pel que fa a la imatge de bronze de Crist, no sabem ben bé si el gest dominant expressa el misteri de la crucifixió o el de la resurrecció. Encertada expressió catequètica.

Al peu es repeteix la salvació. El Senyor dona la mà a la nostra mare Eva. I el sagrari? A Sant Julià, al lloc preferent del mur de l'antic absis, el sagrari està incrustat, sense l'espectacularitat del que puguem observar al peu d'un retaule barroc. L'envolten, com al conjunt del presbiteri, llànties enceses que són ous d'estruç. Nou símbol de vida, molt oriental també. Recordem ara la imatge de santa Maria Magdalena, quan li ensenya un ou a l'emperador Tiberi de Roma i que, segons diu la tradició, recorda el monestir rus de la muntanya de les Oliveres, a Jerusalem, davant de l'ou que li mostrava, el capitost imperial s'hi va convèncer. I d'això i de més històries, en deriva l'antic costum d'oferir ous de Pasqua.

Més que llocs específics, respirem en aquesta església el relat de l'Apocalipsi que fa referència a la Nova Jerusalem. «La ciutat no necessita que la il·luminin el sol o la lluna, perquè la glòria de Déu l'omple de claror, i l'Anyell és el gressol que la il·lumina» (Ap 21,23).

Acabo amb el baptisteri. Situat al costat de l'entrada, el conjunt està centrat en la pila baptismal, de pedra, d'èpoques romàniques. Revesteixen la volta i mur curvilini preciosos mosaics. A la part zenital, expressió simbòlica del Misteri de la Santíssima Trinitat, a les parets l'escena del Baptisme del Senyor.

Afegeixo que per il·lustrar el visitant, en un faristol ben visible s'oferixen dos llibres que pot fer anar amb llibertat. Un és igual al que jo tinc i que és una bona reproducció



Baptisteri, amb la pila de pedra.

Situat al costat de l'entrada, el conjunt del baptisteri està centrat en la pila baptismal, de pedra, d'èpoques romàniques

de l'església Redemptoris Mater, de la Ciutat del Vaticà. L'altre és un estudi de l'estil del P. Marko. No puc amagar que, malgrat no hem d'oblidar l'origen oriental de l'autor, si mirem alguna il·lustració detingudament, suggereix pel seu colorit i composició dels rostres, alguna obra de G. H. Rouault, francès si fa no fa fauvista i expressionista (París, 1871-1958). I si ho he assenyalat és perquè compreguem que en aquesta església de Sant Julià ens trobem satisfactòriament bé, submergits en la tradició, guardada i evocada que puguem tenir a dins i en expressions estètiques antigues, submergits en el present i impulsats al futur. Cal dir que l'entrada és gratuïta, de 9 a 21 h.

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona



CASA GAY S.A.

www.casagay.com